

Dalibor Chatrný / Prostorem, gestem, energií

Galerie U Bílého jednorožce v Klatovech

2. 12. 2015 – 31. 1. 2016, vernisáž 1. 12. 2015 od 18:00 hodin

Tvorba Dalibora Chatrného je neobyčejně otevřená různým podnětům, které dokázal vnímat a využít po svém. Pohybovala se na rozhraní mezi myšlením přírodovědce a intuicí básníka. Jeho experimenty souvisely s progresivními proudy v našem i zahraničním umění. Přiblížil se několika směrům, ale s žádným úplně nesplynul. Na to byl jeho přístup příliš svobodný.

Výstava se dělí podle okruhů, ve kterých se jeho tvorba rozvíjela. Ke svým zásadním objevům dospíval umělec od první poloviny šedesátých let. V pravidelné struktuře se přiblížil principům minimalismu, které však nikdy důsledně nedodržel. Užíval klasické i netradiční technické postupy. Pracoval s geometrickým dělením plochy a prostoru, ale pak jeho přesnost narušoval náhodnými zásahy.

Počátkem sedmdesátých let pro něj byly zásadní projekty, ve kterých řešil souvislosti mezi různými způsoby vyjádření, mezi umělcem, diváky a daným prostředím. Přemýšlel o výrazných zásadách do krajiny, které se až na jeden příklad neuskutečnily. Zvláštní kapitolu tvoří šňůrové projekty, v nichž provázek propojoval jednotlivé prvky. V dalších instalacích pracoval se vztahy mezi realitou a stínem. Zabýval se odrazem, v krajině rozmísťoval zrcadla odrážející sluneční světlo či protilehlé horizonty.

Originálním způsobem využíval energii magnetů, která uspořádala železné piliny nebo působila na další kovové prvky. Těmto objektům předcházely magnetické kresby, vznikající působením pohybujících se magnetů na železné piliny. Experimentoval s barevnými tóny, s nimiž kombinoval slovní vyjádření. Fotografie interpretoval výřezy, přesuny či pootočením jejich částí, malířskými gesty a dalšími způsoby.

Před polovinou osmdesátých let se zabýval pálením papíru, stopami ohně a kresbou spáleným papírem a popelem. Kreslil a maloval také oběma rukama najednou, čímž se pohyb stal nezávislejším na předešlé zkušenosti. V druhé polovině osmdesátých let přišel na metodu barvení a prosakování textilií. Ve stejné době pracoval s kresbami s překážkami, ve kterých opět využil pozorování přírodních procesů. Rozsáhlou kapitolu tvoří experimenty se slovy a texty, v nichž využíval různé principy a pravidla.

Vycházel z komplikované analýzy rozličných myšlenkových sfér. Uvědomoval si, že mohou navzájem prorůstat a doplňovat zákonitosti platící v přírodních vědách a pravidla platná v umění. Tím dospěl i k překračování hranic mezi různými tvůrčími oblastmi, například mezi exaktním zkoumáním různých druhů energií a jejich působením a uplatněním ve výtvarném projevu, mezi přírodními procesy a uměleckou tvorbou, mezi poezií a její vizuální interpretací.

Kurátor výstavy: Jiří Machalický